

Rytíř
David Tamfeld
z Hranic

J I Ř Í Z A I S

Kniha druhá
Hranická rebelie 1626

Jiří Zais

RYTÍŘ DAVID
TAMFELD Z HRANIC

Kniha druhá
Hranická rebelie 1626

PROLOG

V prvním díle jsme se setkali s rytířem Davidem Tamfeldem z Tamfeldu, který žije na svobodném dvoře v Hranicích. Po vypuknutí Stavovského povstání musí odejít do války a doma zanechá šestnáctiletého syna Davida a třináctiletou dceru Marionetu.

Zatímco rytíř David z Tamfeldu se účastní bitev, které svádějí moravské stavy v bojích se svým králem z rodu Habsburků, začíná jeho syn hospodařit na rodinném panství v Hranicích. Při jedné z procházek v lese se setká s mladou šlechtičnou Annou Semoradskou ze Semoraze, do které se zamiluje bezelstnou láskou šestnáctiletého mladíka. Vůbec mu nevádí, že Anna je zasnoubená za jednoho z nejmocnějších mužů na Moravě, rytíře Ctibora Žernovského z Hranic, člena povstalecké vlády, který se však zajímá více o politiku, než o mladou dívku, proto i ona tajně Adamovu lásku opětuje.

Ctibor Žernovský z Hranic se blíže seznámí s dalším povstaleckým předákem, panem Václavem Bítofským, majitelem Bystřice pod Hostýnem, kde se společně setkají s knězem Sarkanderem. Katolický kněz se před vysokým panstvím neskloní a dožaduje se vybírání desátků. Oba šlechtici Sarkanderovi vyhrožují a Žernovský se s ním rozloučí s hrozbou příštího setkání.

Na jihu Moravy se už válčí, ale Hranic se válka ještě nedotkla. Adam se seznámí se synem kováře Martinem Burkešem a zámeckým kuchařem Lukášem Krenzem. Shodou okolností se tak stane ve chvíli, kdy Adama napadnou rváči najatí rytířem Žernovským za to, že mu Adam chodí za Aničkou. Oba mladí muži se Adama zastanou a tím začne jejich velké přátelství. Ještě téhož dne se k nim připojí mladý sedlák, Jakub Kunčický, beznadějně zamilovaný do své Dorotky z Oseku. Mladé muže pojí především jejich mládí a jejich první milostná dobrodružství. Každý z nich má již jisté zkušenosti, jen Martinovi se láska vyhybá, protože on má rád všechny ženy. Tato Martinova vášeň způsobí jemu samému i jeho přátelům nejednu svízeľ.

Zatímco mladíci získávají své první ostruhy na poli lásky, rytíř David Tamfeld je svědkem dění v nejvyšších patrech stavovské politiky. Seznámí se s Karlem starším ze Žerotína a jeho Bratrancem Velenem ze Žerotína, kteří ovládají dění na Moravě. Setká se i s Václavem Bítovským na bitevním poli, kde se nepohodnou.

Společně s dalším šlechticem z Hranic, rytířem Alexandrem Holubem se utkají v různých bitvách s císařskou armádou. V těžkých bojích získá David přátele na život a na smrt, rytíře Jindřicha Kříkovského z Kříkosína. Jejich poslední společnou akcí je nerovný boj s polskými Lisovčíky, kteří zákeřně vpadnou do země. Krutě zde zabíjejí bezbranné obyvatelstvo, loupí a pálí, na své cestě Moravou. Rytíř Tamfeld je při jedné ze šarvátek s nimi raněn do hlavy. Od jisté smrti jej zachrání pád do hluboké rokle v horách.

1. Část

JAN Z HOR

Na pomezí Moravy a Slovenska v 17. Století Horních Uher žijí v horách Valaši. Hrdý lid, zvyklý na nepřízeň počasí a tvrdý život v horách. První osadníci se v dnešním Valašsku usídlili v údolích řek. Bylo to především ve 13. a 14. století. Svůj nový domov tu našel rolnický lid slovanského etnika. V 16. století se sem přesunuli ze sousedních uherských karpatských pohoří lidé, kteří sem přihnali početná stáda hrubovlnných ovcí valašek, které dobře snášely drsné podmínky pobytu v horách, a navíc se z jejich mléka vyráběl velmi chutný sýr. Tito noví osadníci se v celých Karpatech nazývali Valaši. Vznikl tak společný typ karpatských horalů. Jejich dialekt ovlivnil nejvíce salašnické názvosloví, ale také názvy hor. Valaši měli za úkol střežit průsmyky, které byly branami do země. Za to platili jen jednu daň, každou desátou ovci ze stáda.

Setkání

David ležel zraněný na dně rokle několik hodin. Sněhová vánice již ustala. Jen díky chladu, který zpomaluje oběh krve, nevykrvácel. To umožnilo tělu vytvořit velice jemný strup, který bránil další ztrátě této vzácné tekutiny. Pružné tělo se skutálelo na dno rokle bez větších zranění. Jen pár odřenin a škrábanců. Pádem strhl s sebou sníh, který jej ihned zasypal a chránil před zmrznutím i před zraky nepřátel. Ti však neměli snahu někoho hledat. Ve vánici ani nevěděli, kam vlastně spadl. To všechno byla ohromná shoda náhod, která umožnila Davidovi přežít.

Stalo se však něco jiného. Muž, který se probudil na dně rokle, vůbec nevěděl kdo je, kde je a proč tu je. Věděl jen, že ho bolí hlava a je mu nepříjemná zima. Posadil se, aby se rozhlédl. Nikde nikdo, jen stromy. Pokoušel se postavit. Trošku zavrával, ale po chvíli se mu dařilo stát vzpřímeně a udělal několik kroků. Šlo to. Zprvu těžce, ale pak se rozchodil.

Na dně rokle bylo naváto hodně sněhu, probořil se až po prsa. Začal tedy šplhat do svahu. Na sněhu to klouzalo. Chytal se stromů a přitahoval se. Úplně vysílený se dostal až na vrchol srázu. Tam byla cesta, sice zafoukaná, ale dalo se po ní jít. U jednoho stromu stál osedlaný kůň a svými širokými zuby žvýkal zelené jehličí statného smrku. David se rozhlížel, jestli neuvidí jezdce od tohoto koně. Nikde nikoho neviděl. Docela by se rád někoho zeptal, kde vlastně je. Ale

nebylo koho. Nemohl tušit, že je to jeho vlastní kůň, výborně vycvičený, který svého pána nikdy neopustí. Stál klidně, když cítil, že přichází, popošel k němu a nozdrou se s ním přivítal. Nechal se pohladit na mordě a chytit za ohlávku. Asi je zvyklý na lidi a chybí mu pán. Třeba mě nechá nasednout. Pomyslel si David.

Jezdecký důstojník, David Tamfeld z Tamfeldu, si sice nepamatoval, kdo je, ale bez problémů zvládal to, co měl nacvičené. Bez dlouhého přemýšlení nasedl na koně a vyrazil. Jen nevěděl kde je? Kudy má jet, aby se někam dostal. Potřeboval se dostat k lidem, aby se mohl zeptat. Ale kudy?

Vybral si špatný směr a kůň ho nesl dále do hor. Krajina byla zavátá bílým sněhem, proto brzy ztratil cestu. Jel mezi stromy, které chránily před větrem, ale brzy je obestřela tma. Z koně musel sesednout, protože větve stromů byly stále níž a níž, až se prodírali jen křoviskem.

Na noc se mu větve hodily. Nalámal si chvojí, na které si lehl, zabalil se do houně, kterou našel u sedla koně a tvrdě usnul. Zmordované tělo si potřebovalo odpočinout.

Ráno se probudil prochladlý a hladový. Již druhý den nic nejedl. Kůň, ten si pochutnal na mladé smrčíně. David však měl hrozný hlad a cítil, že slábne. Dva dny o hladu by nebyly tak nebezpečné, ale zranění a chlad celé jeho tělo oslabily. Podvědomě cítil, že musí jít dál, aby v lese nezůstal navždy.

Kráčel vedle koně, kterého vedl za uzdu. Myslel si, že se s ním rychle skamarádil a bylo mu divné, že je tak dobře vybaven na cestu. Nechtěl myslet na to, komu tak krásný a osedlaný kůň patří. Prostě

přijal tento dar z nebes a správně tušil, že takto vybaven má šanci přežít.

V jednu chvíli zakopl o nezvyklou hromadu zasypanou sněhem. K jeho velkému štěstí to bylo mraveniště i s jeho spícími obyvateli. Odhrnul sníh a rozhrabal hromadu suchého jehličí, větévek a hlíny. Mravencům dalo spoustu práce, než to sem nanosili. On jedním máchnutím zboursal jejich dílo. Probuzení mravenci začali pobíhat sem a tam. David je chvíli pozoroval a pak položil ruku do mraveniště a nechal malé broučky na ni nalézt. Prsty plné vydešených mravenců si přiložil do úst a slastně nasál. Kyselina mravenčí mu dodala něco málo ze ztracené energie. Byl však již tak prochladlý a vysílený dlouhým pochodem, že mu i to málo připadalo jako báječná hostina.

Když se malými zvířátky tak nečekaně posilnil, napadlo jej, že k pořádnému ukojení hladu musí získat jakékoliv větší zvíře. V horách by to neměl být problém, zvěře tu bude dost a u sedla našel střelné zbraně i sáček s prachem a kule do nich. U sedla měl houni, kterou již použil, naleštěnou šavli z jedné strany a krátkou arkebuzu z druhé strany. V holstrech pistole. V podstatě měl vše, co člověk potřebuje pro přežití v divočině. Kůň byl ochočený a dobře vycvičený. Jsou teď tady spolu jako dva partneři, jeden bez druhého by to měli v nepříznivém počasí, neznámém a divokém terénu hodně těžké. Jejich situace se stále zhoršovala a byla o to složitější, že David si neuměl vybavit, kde se tady vzal a kam chce vlastně jet. Bloudili již několik dní v neznámém horském a hustě zalesněném terénu.

Přivázał koně ke stromu a vyrazil dál do lesa. Šel potichu a pozorně se rozhlížel. Cítil, že dělá něco, co důvěrně zná. Spoustu věcí dělal bez

přemýšlení, jako by to měl nacvičené. Nemohl si však vzpomenout, že by již někdy něco takového dělal.

Došel až na mýtinu. Sedl si pod velký strom a čekal. Jezdeckou arkebuzu měl připravenou ke střelbě. Všechny úkony se zbraní měl v krvi, proto mu nedělalo problém zbraň nabít a připravit ke střelbě.

Ted' seděl a čekal. Naprosto jistě věděl, že na takovou mýtinu brzy přiskáče zajíc, nebo příletně bažant. Ve sněhu sice nebyly žádné stopy zvířat, protože již několik hodin padal sníh, ale on věděl, že jednou přijdou.

A přišli. Bažant s koroptví. Namířil opatrně na bažanta, zatajil dech a lehce zmáčkl spoušť. Třeskla rána. V tichém lese to znělo jako výstřel z děla. Koroptev s křikem odletěla, ale kohoutek se převracel ve sněhu, který se již zbarvoval červenou krví. David k němu rychle přiklekl, jednou rukou ho chytil za krk a druhou otočil hlavičkou, až to křuplo. Kohoutek ještě chvíli mával křídly, ale postupně jeho tělo zvláčnělo, až znehybnělo.

Vůbec jej nenapadlo, že by ho mohl opéct. Měl tak velký hlad, že se nechtěl zdržovat rozděláváním ohně. Prostě kohoutka rozřízl, odhrnul kůži a zakousl se do syrového, vlastně ještě teplého masa. Chutnalo mu znamenitě. Půlku snědl hned a druhou si nechal na další jídlo.

Když se takto posilnil, vydal se na další cestu. Kůň i jezdec byli odpočatí, nasycení a vyrazili. Jen nevěděli kudy a kam.

Bloudili dalších několik dní, když se zase zhoršilo počasí. Přišlo to náhle, jak se to v horách stává. Právě překonávali náhorní planinu. David chtěl přejít z jednoho horského masivu do druhého, který se

rýsoval na obzoru. Vracet se už nechtěl, protože to se mu už několikrát nevyplatilo. Vždy zjistil, že už tam byl. Prostě chodil pořád v kruhu.

Byli uprostřed planiny, když je zaskočila prudká bouře. Zvedl se tak silný vítr, že musel sesednout z koně, protože by ho proud vzduchu shodil. Podvědomě se schoval za stojící zvíře. Oba rychle obalil led. Chvilí stáli na místě ohromeni tím, co je potkalo, než David pochopil, že by tam zmrzli, pokud se nepohnou dál. Vítr hučel, zmrzlý sníh bodal do očí. „Musíme dopředu!!!“ snažil se překřičet hromový hukot běsnícího živlu. Stoupl si před koně a zatahal ho za uzdu. Kůň, ač nerad, vykročil proti větru.

Šli velmi pomalu, hlemýžďím tempem. Adam se chtěl zase schovat za koně. Oblečení už měl promočené. Celé tělo ho bolelo od narážejících střepin ledu. Jenže chytré zvíře odmítalo jít proti větru. Vždy se otočilo a zastavilo se. Pokud chtěl přejít planinu a schovat se mezi stromy, musel jít dopředu a koně táhnout za uzdu proti jeho vůli.

Byl po pás ve sněhu, táhnul koně za uzdu. Postupovali jen pomalu a se značným úsilím. Nemohl tušit, že to je právě špatně. V prudkém větru a husté sněhové vánici nebyl vidět kraj srázu, ke kterému se dopracovali. Kůň vycítil nebezpečí. Už neudělal ani krok. Člověk tak vyvinutý pud sebezáchovy neměl a spadl.

Kutálel se po stráni a strašně nadával. Neovladatelné tělo se odráželo od nerovnosti terénu a řítilo se po srázu. Trošku jej přibrzdila sněhová závěj a pak narazil do stromu. Zase jej obestřela tma.

Bolelo jej snad všechno co lidské tělo má. Zajímavé ale bylo, že cítil teplo. Dokonce se mu zdálo, že slyší praskat dřevo na ohni. Nejdříve nechtěl otevřít oči, aby se mu ten sen nerozplynul, a on neuvidí zase vítr a sníh. „No jo, nic tady nehučí. A opravdu praská dřevo na ohni.“ Nejdřív otevřel jedno oko. Uviděl světlo a pak otevřel i to druhé. Byl ve srubu. Na stropu byly nahrubo opracované trámy. Místnost byla slušně osvětlená loučemi. Pootočil hlavu ve směru, odkud praskal oheň. U polootevřeného ohniště stála žena. Byla k němu otočená zády a něco dělala na stole vedle ohniště. Její postavu viděl jen zezadu, ale jako muž rychle zaznamenal, že má úzká ramena, velice štíhlý pás a krásně zaoblené boky. Krásná to postava. Na ženu byla středně vysoká. Měla dlouhé vlasy černé jako havraní křídla.

U nohou jí ležel zvláštní pes. Vypadal jako přerostlá liška. Měl rezavou srst, černý čumák, tlapy a bílou náprsenku na hrudníku. Podlahu zametal huňatým ocasem. On jako první zaznamenal nepatrný pohyb na posteli. Vyskočil a přišel k ležícímu člověku. Očuchával změny v poloze jeho těla a pak neznámému olíznul ruku. Žena se otočila za psem a viděla, že muž na posteli má otevřené oči.

„Marioneto“ zašeptal okoralými rty překvapený David. „Dlouho jsem Tě neviděl... to je dobře... že jsme zase spolu.“ Mluvil se mu těžko a žena mu asi nerozuměla, protože na jeho nesouvislou řeč nereagovala.

„Už ses probudil?“ zazněl místností příjemný hlas a ta krásná bytost si sedla na kraj lůžka. Položila svoji hebkou ruku na rozpálené čelo a zatvářila se velice starostlivě. „Jen hoříš.“ Podívala se do lesknoucích očí. „Máš těžký zápal plic.“

„Jak jsem se sem dostal?“ ztěžka, ale již srozumitelně promluvil David.

„To ti budu vyprávět až jindy.“ Dala mu levou ruku pod hlavu a pravou mu přiložila k ústům nápoj. „Tohle vypij. Pomůže ti to.“

David se zhluboka napil odporného nápoje z rukou nymfy a zase usnul.

Žena věděla, že je s ním zle. Musel ležet dlouho v té vánici, celý prochladlý a vysílený. Našla jej jen náhodou, když se šla podívat, jestli se chytila nějaká zvěř do nalíčených pastí.

Chytat zvířata do želez ji učíval nebožtík manžel ve šťastných dobách, kdy tady žili spolu spokojeni a šťastni. Škoda že tenkrát nedávala lepší pozor. Moc se jí nedařilo. Ta „hloupá“ zvířata se nechtějí dát chytit a sníst. Vůbec do pastí nelezou. Už jí docházejí zásoby, a protože nemá kůže na prodej, tak jí chybí i peníze.

Když šla po svahu roklemi a hledala nastražená železa, která noční vánice zasypala sněhem, zarazila se. Pes totiž zavětril a pak ji upozornil na osedlaného koně stojícího na kraji srázu. Rychle se k němu rozběhl. Kůň neutíkal, bylo vidět, že je na psy zvyklý. Když k němu štěkající pes doběhl, postavil se tak, aby jej mohl nakopnout zadníma nohama, ale své místo, nedaleko pána, neopustil. Pes si na tak velké zvíře netroufnul, jen pobíhal kolem něj a štěkal.

„Osedlaný kůň? Tak to tu někde bude mít jezdce,“ napadlo Kateřinu. Připravila si zbraně k boji a začala se pozorně rozhlížet. Trochu ji uklidňovalo, že pes by na cizího člověka reagoval spíš než

na koně. To znamená, že tu není, nebo leží někde pod sněhem a pes nic necítí. A pak jej na dně rokle zahlédla.

U stromu ležela lidská postava a nehýbala se. Byl to muž. Měl strhané tváře, vlasy rozcuchané a na hlavě dvě rány. Jednu již starší a jednu čerstvou. Žádná však nevypadala nebezpečně. Že žije, zjistila snadno, ale při vědomí nebyl. Dlouho nepřemýšlela a rozhodla se ho zachránit. Nalámala větve, ze kterých připravila provizorní nosítka a zapřáhla je za koně. Ten byl celkem ochočený a nechal se přesvědčit, aby táhl nosítka hlubokým sněhem i s jeho pánem. Tak se dostali až k lesnímu srubu, ve kterém žila nyní sama. Sama v hlubokém lese.

Chlípny Jura Král

Ted' tu seděla u postele, ve které byl muž v horečkách. Podle sípavého dechu věděla, že má zápal plic. Také věděla, že neúčinnější prostředek, který by mu pomohl, je medvědí sádlo rozestírané na hrudi. Toto sádlo umí vytáhnout z plic to, co tam nepatří, a nemocným se pak rychle uleví. Medvědí sádlo neměla. Ani ho mít nechtěla, protože právě veliká medvědice jí zabila manžela Jana. Bylo to v létě, když vyváděla mláďata a její muž je nechtě překvapil. Mláďata se polekala a medvědice zaútočila.

To je již minulost, sice nedávná a bolestivá, ale minulá. Musí se rozhodnout. Ví, kdo by mohl mít v Hovězím medvědí sádlo. Problém je v tom, že tohoto muže nesnáší. Ne, že by byl nějak odpudivý, to ne, naopak. Je to velice přitažlivý člověk, rychle si získává lidi ve svém okolí. V jeho povaze je však něco, co tam zřejmě každý neuvidí. Je tam určitá podlost a zákeřnost. Dobře maskovaná příjemným vystupováním. Co naplat, bude muset překonat svůj odpor k tomuto muži, který se jí nevybíravě dvořil krátce po pohřbu milovaného Jana. Jeho nabídka vyzněla nepatříčně až odpudivě.

Ráno se musela vypravit na sněžnicích do Hovězího. Srub, který si s mužem postavili, byl hluboko v horách. Nechtěli se živit pastevectvím ani obdělávat půdu na kopaninách. Milovali svobodu a nejsvobodněji se cítili v horách, kde lovili zvěř a prodávali obchodníkům vydělané kůže z ulovených zvířat. Byl to život svobodný, ale tvrdý. Museli dokonale znát divočinu kolem sebe a

naučit se jí přizpůsobit, aby přežili. Neštěstí, které jejího muže potkalo, učinilo z Kateřiny mladou vdovu. Zatím zůstávala sama v lese, do vesnice, kde vyrůstal její muž, chodívala jen zřídka.

Pokud vše půjde hladce, tak se dá cesta v tomto hlubokém sněhu zvládnout tak, aby se do večera vrátila zpět k nemocnému. To jí dělalo největší starost. Bála se o nemocného člověka, který zůstal sám ve srubu a ještě je stále odkázán na cizí pomoc.

Toho, že by nesehnala balzám na jeho vyléčení, se nebála. Věděla ke komu jít a v šatech neznámého našla tolik peněz, že by si koupila celou chalupu. Měla tedy čím zaplatit. Jen aby chtěl prodat. Jura Král taky nebyl žádný chudák. Ve vsi mu patřila putyka a nejen to. Měl i pozemky které pronajímal nově příchozím chalupníkům. Uměl se dobře otáčet. Což o to. O rodinu se postaral dobře, ale ta jeho namyšlenost. Samozřejmost, s jakou jí nabízel, aby se s ním vyspala, když je teď sama bez muže, to se jí opravdu hluboce dotklo.

Zamířila přímo do hospody. Přes den bývá zavřená, protože místní jsou buď v lese, nebo na pastvinách. Až večer, po těžké práci se scházejí místní na žejdlíček. Doufala, že tam Jura bude. Zkusila dveře. Bylo otevřeno, ale v šenku byla tma a prázdno. Šla do kuchyně. Tam bylo také prázdno, jen na plotně se vařila v hrnci voda. Asi na polévku. Jinak byla kuchyň pustá. Vařící voda však signalizovala, že tady někdo bude. Když to nebude Jura, tak to bude někdo, kdo o něm bude vědět. Proto pokračovala v hledání majitele. Vyšla na dvůr a rozhlížela se, jestli někoho neuvidí. Ve stáji šustilo seno. „Tam někdo bude,“ řekla polohlasem a vešla opatrně do stáje. Chtěla zavolat, kdyžv tom jí došlo, že šustění sena je natolik charakteristické, že lepší bude nerušit.

Pozdě. Děvečka ji zahlédla a zapištěla. Muž na ní se otočil, a když uviděl Kateřinu, nijak jej to nerozhodilo. Posadil se vedle dívky a ještě celý zadýchaný ji přivítal.

„Zdravím tě má krásná vílo. Přidáš se?“

Kateřina po něm chtěla hodit vidle, které stály nebezpečně opřené u dveří, ale kousla se do jazyku. Potřebuješ to sádlo, opakovala si, aby na to nezapomněla. Proto se usmála na dvojici a nuceně ledabyle pronesla: „Na to bys neměl.“

„To nezjistíš, pokud to nezkusíš,“ a natáhnul ke Kateřině ruku.

„Na podobné pokusy tady máš dost uchazeček. Já jsem za tebou přišla úplně z jiného důvodu. Počkám na tebe venku. Tak to tady dokonči a přijď.“

„Tvoje škoda. Ale já spěchat nebudu.“

Asi to nebyla tak docela pravda, protože byl venku za Kateřinou hodně rychle, ještě si zastrkoval košili do kalhot. Z maštale se ozývaly zvuky házených předmětů doprovázené sprostými nadávkami.

„Šetři si energii a poklid' kravám,“ zakřičel do otevřených dveří a klidně se přidal ke Kateřině.

„Kateřinko, moje krásná. Co tě za mnou přivádí?“

„Nejsem tvoje.“

„Co nebylo, může být. Jak dlouho už jsi sama?“ Objal ženu kolem pasu.

Ráda by ho kopla mezi nohy, ale spokojila se s tím, že mu sundala ruku ze svého pasu a dupla mu na nohu.

„Áááá,“ zařval a překvapeně se díval na rozlícenou lvici.

„Ty víš za co!“ dívala se mu zostra do očí.

„Myslel jsem, že mě potřebuješ!“ Ještě stále poskakoval na jedné noze.

„Jo. Ale jinak než si představuješ.“

„Tak promiň, já za to nemůžu, že mě takového pánbůh stvořil.“

„Chabá výmluva!“ Zlost s ní ještě stále lomcovala.

„Tak pojď do šenku. Mám tam trochu svařáku. To tě zahřeje po cestě a řekneš mi, co jsi vlastně chtěla.“ Byl již smířlivější. I Kateřina změkla a beze slova vykročila k šenku.

Seděli u okna. Venku se už zase sypal sníh. Letošní zima byla opravdu tuhá. Jura si chtěl přisednout ke Kateřině, ale ta mu ukázala, ať si sedne naproti s takovým výrazem v obličeji, že bez řeči poslechl.

„Tak co potřebuješ, krásná vílo?“

„Potřebuji medvědí sádlo.“

To Juru zaskočilo. Očekával spíš, že si bude potřebovat nakoupit na dluh. Na chvíli zavládlo ticho, než zase překvapeně pokračoval.

„Na co ti bude medvědí sádlo?“

„A máš?“

„Mám. To se ale běžně neprodává. Jenom když někdo opravdu potřebuje a šetříme si ho pro sebe a pro známé.“

„Já snad nejsem známá?“

„Jistě, ale nevypadáš na to, že bys potřebovala takový všelék.“

„Ber to, jako že ho potřebuju pro sebe.“

„To nejde. Medvědí sádlo je natolik vzácná surovina, že ji opravdu mohu prodat jen potřebným. Musíš mi říct, na co ho potřebuješ. A hlavně jak zaplatíš?“

„Vidím, že to je pro tebe otázka prvořadého významu. Jak budu platit?“ Kateřina se na Juru škádlivě usmívala a dokonce jej rukou pošimrala na již začínajícím ovárku pod bradou. „Těšíš se marně Jiříčku. Platit budu zlatem.“ A položila na stůl zlatou minci.

„Za to si můžeš koupit celého medvěda. Proč chceš jenom kus vyškvářený slaniny?“ vybafnul překvapený Jura.

„Mám ve srubu maroda. Má těžký zápal plic a je hodně zesláblý, nutně potřebuje pomoc. Jinak hrozí, že zemře.“

„Kdo to je?“

„Nevím.“

„Ty nevíš, koho máš ve srubu?“

„Je to člověk, který potřebuje pomoc.“

„Ty ho vůbec neznáš a jsi ochotná zaplatit... jakoukoliv cenu.“

„Jakoukoliv ne. Dám ti zlatku za sádlo a druhou, když už nikdy po mně nebudeš chtít nic jiného než peníze. Je to pro tebe dobrý obchod?“

„Nikdy neříkej nikdy, Kateřino,“ hrozil žertem Jura prstem.

„V tomhle případě mohu.“

„Nevím, proč bych ti měl pomáhat, když jsi na mě tak zlá. A hlavně proč jsi na mě taková.“

Kateřina se naklonila nad stůl a zasyčela: „Protože žena je pro tebe jen kus masa!“

Jura mávnul znechuceně rukou a odešel pro tu mast. Když se vrátil, položil na stůl malovaný hrníček se vzácným obsahem. Kateřina jej uklidila do kapsáře.

„Tu druhou zlatku, krásná vílo.“

„No tu přece dostaneš, až dodržíš podmínku, že už nikdy po mně nebudeš pochtívat.“

„Ale to ji nedostanu nikdy?“

„Asi ne!“

„Až budeš něco potřebovat, tak zase přijď“, díval se ukřivděně Jura. Ale v podstatě měl tuto nepoddajnou ženu rád. A taky... co když by někdy byla povolnější. Proto Kateřinu doprovodil až před krčmu a chtěl jí podat sněžnice. Pes, který byl u nich přivázaný, zavrčel tak výhrůžně, že raději rychle ustoupil.

„No jo. Jaká paní, takový je i pes.“

„Nevíš, proč tě nemá rád? Říká se, že zvířata poznají dobrého člověka.“

„Jdi už léčit toho svého maroda. Jsem strašně zvědav, co se z něho vyklube.“

Kateřina vyrazila v hustém sněžení. Cítila, jak se jí rozpouštějí vločky na obličejí rozpáleném při namáhavém výstupu do kopce. Vesnice již byla v nedohlednu. Kolem jen svahy. Pod hlubokým sněhem se někde nacházela cesta. To teď ale bylo úplně jedno, protože celá planina byla zasněžená. Jít se po ní dalo jen se sněžnicemi. V zimě se rychle končí den a i Kateřina šla náhle za měsíční noci. Byl však úplněk a to na sněhu znamená, že je dobře vidět na cestu i v noci. „Mezi stromy to už bude pořádná tma, měli bychom si pospíšet“, říkala si sama pro sebe polohlasem.

Pes si čerstvě napadený sních vychutnával. Čistil si spokojeně kožich v sypkých vločkách a pobíhal okolo stoupající Kateřiny.

Nasával čumákem neznámé pachy u keřů a pařezů. Značkoval si, kde všude byl, případně dával svůj pach přes pach jiného zvířete. Zkrátka měl spoustu své psí práce a při tom neomylně sledoval, kudy postupuje jeho paní, aby ji neztratil. On první zbystřil. Zůstal stát na třech nohách, protože pravou přední měl pokrčenou. Nastavil své velké uši směrem ke vzdáleným kopcům a otočil se na Kateřinu, co tomu říká.

Kateřina se brodila namáhavě sněhem, a i když nic neslyšela, změnu v chování psa zaregistrovala. Ten také všeho nechal a přiběhnul k noze své paní, připraven bojovat po jejím boku s nepřítelem. Zaposlouchala se. A opravdu v dálce zaslechla vytí vlků.

„Sakra,“ zaklela žena. „Musíme mazat domů. Reku, je to na tobě“. Přivázala si psa a zavelela: „Domůůů!!!“ Pes se rozběhl, když ucítil odpor obojku, vzepjal se a začal táhnout. Všechny svaly a šlachy se na jeho těle napjaly, jak zabíral. Kateřina se snažila pomáhat mu, co to šlo, ale hlavně se nechala táhnout do kopce. Společným úsilím to šlo přece jen lépe. Spěchali.

Vlci dokážou překonat i sto kilometrů za den. Pohybují se rychle na velké vzdálenosti, a když ucítí kořist, nemá šanci jim uniknout. Jejich vytí se blížilo. To dodávalo prchajícím novou sílu k úprku. Byl to závod o život.

Konečně se dostali do lesa s vysokými stromy, kde nebývá tolik sněhu, protože se zastaví na hustých větvích mohutných smrků. Kateřina zastavila, aby si mohla sundat sněžnice, které teď už její pohyb spíše brzdily. Pes prudce oddychoval, ale i on cítil nebezpečí a chtěl se zachránit útekem. Konečně se zbavila zátěže a rozběhli se mezi kmeny. Pes zase táhnul a žena si pomáhala, jak to šlo. Srub již

nebyl daleko. Pomoc však v okolí veškerá žádná. Kateřině se zdálo, že zahlédla mezi stromy stíny, jak se tam míhají šedé šelmy na dlouhých nohou. Nevěděla, jestli se jí to zdálo, nebo jsou opravdu tak blízko. Srub stojí za vrcholem svahu. Pak ještě krátká rovinka přes louku a budou doma. Normálně by již neměli sílu ani jeden, ale strach jim dodal neskutečné množství další energie. Rozběhli se k závěrečnému sprintu.

To, co viděla, byli opravdu vlci. Těm nejbližším svítily oči, ve kterých se odrážel měsíc v úplňku. Ještě několik kroků a budou v bezpečí. Srub byl tmavý, neosvětlený a byl ve stínu lesa. Přesto věděla, že tam už je. Jen ještě přidat a dostat se do bezpečí. Vlci cítili psa a šli po něm, ale hladem šílené šelmy by se nerozpakovali napadnout i člověka, zvlášť když zima je tak krutá a dlouhá. Smečce by se jeden člověk neubráníl, to bylo jisté a Kateřina žila již dlouho v lese, proto věděla naprosto přesně, co přijde, když neutečou.

Již byly vidět dveře se závorou. Ještě několik skoků, otevřít, nechat vběhnout psa a zavřít. „Děkuji ti Bože, že jsi nás uchoval“ vyšlo z úst schvácené ženě, když přibouchla dveře z dubových trámků a zaklapla závoru. Vyčerpaná se po dveřích svezla na podlahu a oddechovala zády opřená o pevné dubové dřevo. Pes zalezl. Všude bylo ticho. Slyšela jen svůj dech a šustění zvířat pobíhajících kolem srubu na zmrzlém sněhu. V jednu chvíli se ozývalo prudké oddechování vlka, který číchal u dveří. Cítil ji a snažil se tlapou odstranit překážku. Nešlo to. Vzepjal se na zadní běhy a opřel se celou vahou svého těla o dveře. Kateřina cítila, jak se zachvěly. Byly však pevné, fortelně udělané. Ty žádný vlk neprorazí. Konečně si mohla oddechnout.

David vše prospal hlubokým spánkem nemocného člověka. Byl od přírody silný, proto všechno vydržel. Vodu, kterou mu ráno nachystala, vypil. To znamenalo, že se probudil, napil se a znovu usnul. Slibné znamení pro Kateřinu. Rozetřela mu drahocennou mast z medvědího sádla na prsa a zabalila do houní. Blahodárný účinek by se měl projevit již za několik dní.

Když se rodí láska

Za dva dny, po které mu Kateřina natírala hrudník medvědíím sádlem, se Davidův stav zlepšil natolik, že jej opustila horečka. Musel však ještě zůstat ležet, protože byl stále velmi slabý. Kateřina ho krmila vydatným masovým vývarem, proto se mu každým dnem vracely síly tak, že již brzy vstal a mohl chodit po místnosti a také již mohl přijímat vydatnější jídlo. Nepamatoval si vůbec nic, dokonce ani to ne, jak bloudil lesem. Nový úder do hlavy amnézii neodstranil, spíš prohloubil.

„Co to jíme za zvíře?“ zeptal se jednou, když Kateřina podávala na stůl voňavou pečínku. Zeptal se zcela bezelstně. Nemyslel tím nic jiného, než to, že se vlastně učil poznávat nové věci. Kateřina se otočila a šla k plotně, aby nepoznal rozpaky na její tváři.

„Áále, takového starého jelena. Už byl hodně starý a před odchycením se zapomněl nechat vykleštit, tak mu to maso trochu smrdí capinou.“

„Musíš na mně trochu pomalu. Proč se měl nechat vykleštit a co to je?“

To Kateřinu opravdu rozesmálo. „Promiň, zapomněla jsem, že si nic nepamatuješ. Víš, vy samci máte v sobě něco, proč vás ženy-samice stále přitahují. Ale smrdí vám od toho maso. Proto se každý starý kus musí tak měsíc před porážkou vykleštit. No, a u toho jelena jsme to nestihli, protože on nevěděl, že ho za měsíc někdo uloví.“

Ted' se zase smál David. „To je dobře, že nám smrdí maso, aspoň nás nejíte k večeři.“

„A to druhý, na co ses ptal, ti vysvětlím, až na to bude vhodná doba.“

Ve srubu vládla dobrá nálada. Kateřina byla ráda, že si ten muž vedle ní nic nepamatuje, protože by mu chyběl kůň. Možná i jiné, důležitější věci, jako je žena a rodina. Těmto záležitostem však nechávala volný průběh. Až si vzpomene, tak se uvidí. Zatím se tím trápit nebudeme, necháme to koňovi, ten má větší hlavu.

Venku byla jarní obleva, proto bylo lepší trávit většinu času v teple u krbu, než se brodit měkkým mokrým sněhem. Kateřina učila Davida vše od začátku jako malé dítě a David byl dobrý žák.

Kateřině imponovala nejen jeho přirozená inteligence, ale hlavně jeho vybrané chování k ženám, které měl v krvi tak hluboce zakořeněné, že na něj nezapomínal ani ve chvílích, kdy na všechno ostatní zapomněl.

David nikam nespíchal, protože nevěděl kam. Začínal zjišťovat, že u té neznámé ženy mu je vlastně dobře.

Čas plynul rychle, jako vždy, když nám je někde s někým dobře. Venku roztál sníh a ve spíži docházely zásoby. Bylo třeba vyrazit na lov. Kateřina pokračovala v učení praktickou částí a vedla Davida lesem. Kladli pasti na zvířata. Bylo třeba nachytat co nejvíc zvěře, dokud mají ještě zimní srst a taky ulovit něco většího na jídlo.

„Políčíme si na kance. Tady mají vyšlapanou cestičku,“ ukazovala Davidovi stopy v lese.

Davidovi se to moc nezdálo. „Říkala jsi, že kanec je velké zvíře. To se do želez neloví. Taky by se tam mohla chytit bachyně a ta se na jaře neloví“

„Jsem ráda, že jsi dával pozor. Ale jsi po nemoci, nemůžeš ještě čekat venku v chladu na kance a my musíme jíst. To má přednost,“ odpověděla chladně Kateřina, ale nevzpomínala si, že by s Davidem probírali to o těch bachyních.

„Již delší dobu přemýšlím, jak ti mám vlastně říkat. Nevzpomínáš si vůbec na nějaké jméno, které by se ti líbilo?“

„Mně se líbí Kateřina,“ odpověděl David a dlouze se jí podíval do očí.

Kateřina pohled opětovala a pak se slyšela, jak mu říká něco, co dlouho nechtěla vyslovit. „Můžu ti říkat Jane?“

„Když Jane, tak budu Jan. Budu na to slyšet.“

V dalších dnech chodili pravidelně na obchůzku po položených pastích a zabíjeli ulovená zvířata. Doma je stahovali z kůže a tu pak připravovali pro kožešníka na prodej. Nejčastěji to byli zajíci, ale chytily se i lišky a sem tam nějaký jezevec, tchoř, lasička. Valašské hory byly málo osídlené a tudíž na zvěř bohaté. Prodejem vydělaných kůží se mohl člověk dobře uživit. Kanec se však do léčky nechytal.

„Něco je špatně,“ lamentovala Kateřina.

„Říkala jsi, že kanec je nejchytrější zvíře v lese. Na toho si jen tak nepřijdeš.“

„Neříkala, protože si to nemyslím, nejchytřejší je liška.“ Byla tak zamyšlená, že si ani neuvědomila, že David ví něco, o čem spolu nemluvili.

„Liška je sice chytrá, ale už jsme jich pár chytli. Ta na kance nemá,“ odpověděl David. Začalo mu však vrtat hlavou, odkud to tedy ví, když Kateřina mu to říct nemohla.

Kanec se nakonec přece jenom chytil. Po několika dalších dnech marného hledání pořádného úlovku, slyšeli již z dálky, jak zvíře bojuje se zaklapnutým železem. Kvičelo, řičelo, funělo. Muselo se chytit teprve nedávno, protože ještě bojovalo. A když cítilo příchod lidí, bojovalo ještě víc. Past byla přichycená řetězem ke kmeni silného stromu, zvíře tedy nemělo šanci utéct.

Kateřina chtěla ukázat, jak si se situací poradí, a naznačila Davidovi, aby šel opatrně za ní. Když se dostali tak blízko ke zvířeti, že bylo možné jej bezpečně zastřelit. Zastavili se. Zvíře se připravilo k obraně. Do želez se chytilo za zadní běh. Stálo čelem k lidem a odfukovalo. Krví podlité oči sledovali dva vetřelce s chutí zabíjet. Síly měl kanec dost, ale pohyb mu neumožňovala železa, do kterých se chytil. Trochu couvnul ke stromu a tím se povolil napjatý řetěz, ale na bolavou nohu si stejně nemohl stoupnout. Stál tedy na třech a výstražně cenil své špičáky.

Tím že stál nehybně, vlastně vytvořil perfektní cíl pro střelce. Kateřina udělala přesně to, co ji učil nebožtík. Připravila loveckou pušku ke střelbě a zamířila. Manžel ji učival, že v případě, jako je tento, musí mířit do středu kříže, který si představí tak, že spojí levé

ucho s pravým okem a pravé ucho s levým okem. Tam, kde se čáry protínají, je mozek zvířete. Vystřelila.

Lovecké poučky a skutečnost se dost často nesejdou. Než se zapálil prach v pánvičce a tlak plynů vyhnal kulku z hlavně, zvíře se pohnulo. Kulka nezasáhla střed pomyslného kříže, ale pravé oko. To kance na chvíli sice ochrnulo, ale neusmrtilo, protože střela mozek minula. David to viděl a bleskově zasáhl. Skočil zvířeti na hřbet, chytl jej levou rukou za ucho a pravou zasadil tesákem úder do temene. Tím mu přetrnul míchu a prase se svalilo ochrnuté na bok. David pokračoval v akci. Zvedl mu pravý běh a tesákem bodl zvíře do srdce. Přitom s ním pohyboval v ráně, kterou tak stále zvětšoval a umožnil rychlé vytékání krve z těla zvířete. Chvíli spolu zápasili, ale nakonec přece jenom člověk zvítězil a kanec zůstal ležet nehybně v tratolišti krve.

„Jak jsi to udělal?“ překvapená Kateřina šla obejmout ještě udýchaného Davida.

„Možná jsem byl taky lovec, jako ten tvůj Jan,“ odpověděl zamyšleně David.

„Jestli jsi lovec, tak se ti to tady bude hodit,“ odpověděla vážným tónem Kateřina.

Jídelníček se ve srubu značně vylepšil. Nejen kančí pochoutky, ale i zajíci, koroptve. Ještě že Kateřina byla výborná hospodyňka a uměla upéct nejen chleba, ale i buchty a koláče, aby nemuseli jíst jenom maso. Většinu svého času věnovala vydělávání kůží, což byl hlavní zdroj jejich obživy. David se zabýval opravami srubu po kruté zimě. Přesvědčil se o tom, že na rozdíl od lovu domy nikdy nespravoval,

protože o tom vůbec nic nevěděl. Byl však přirozeně inteligentní a snažil se nejdříve zjistit, jak bylo zničené zařízení instalováno před jeho poškozením a pak se to snažil napodobit. Proto se mu podařilo vyrobit šindele a pak s nimi opravit střechu u komína. Vymazat jílem stěny na návětrné straně a začal se zabývat zpevněním okenic, které visely na kožených pantech. Naproti tomu dveře měly panty i závoru kovové. Chtěl stejným způsobem zpevnit i okenice. Po nedávné návštěvě vlků si myslel, že by to mohlo být někdy užitečné. Svěřil se o tom Kateřině, protože si vůbec neuměl představit, jak by ty panty udělal. Kateřinu to pobavilo.

„Nemusíš umět všechno. Ve vesnici máme kováře. On ti je vyrobí. Jen si připrav návrh, jak by měly vypadat a jak mají být velké. Já mám kůže nachystané, půjdeme je do vesnice prodat a nakoupíme zásoby. Ty si zajdeš ke kováři a domluvíte se, jaké panty ti má vyrobit.“

Jura dostal za vyučenou

Když se vypravili do vesnice, byl již duben. Slunce hrálo, příroda se probouzela i tady na horách. Stromy, keře i tráva se čerstvě zazelenaly, některé rostliny šly do květu. Vzduch byl svěží, a jak sestupovali do údolí, bylo stále tepleji. Byl to takový den, kdy máme radost, že jsme na světě.

Když přišli do Hovězího, rozdělili se. Kateřina ukázala Davidovi, kde najde kováře a sama šla prodat kožešiny. Neměla totiž ráda, když se chlapi domlouvali nad všemi těmi železnými kousky, jak se zdlouhavě rozhodují, jak to má být velké, aby to správně fungovalo. Vadilo jí, jak to řeší zdlouhavě, kolik zbytečných vět vysloví, prostě jak mudrují nad něčím, co by ona vyřešila za pár minut. Proto tam poslala Davida samotného a ukázala mu, kde má chalupu obchodník, u kterého nakoupí zásoby za prodané kůže s tím, aby tam za ní přišel.

David vše vyřídil poměrně rychle, a když vyšel před kovárnu, potkal dva místní muže, kteří hned zastavili a zjišťovali co je zač.

„Tebe jsem tu ještě neviděl,“ začal celkem zostra jeden z mužů.

David byl zaskočen ostrým výpadem proti tomu, že tu je: „Promiňte, ale také jsem vás ještě neviděl.“

Muž si uvědomil, že byl bez zvláštního důvodu nezdvořilý a snažil se to napravit tím, že představil sebe i svého společníka: „Já jsem místní fojt Matyáš a muž vedle mne je Václav Golda, rychtář ze Vsetína.“

„Škoda, že se vám nemohu představit. Žiji nedaleko v lesním srubu. Přišel jsem sem v zimě zraněný a nic předtím si nepamatuji.“

„Jo, tak to jste vy, ten neznámý co žije s naší Kateřinou. Konečně vás poznávám.“

„Už jsem o tom slyšel, že jsou lidé, kteří si vůbec nepamatuji, kdo jsou, ale nikdy jsem někoho takového nepotkal,“ přidal se vsetínský rychtář.

„Měli bychom se lépe seznámit. Navrhuji přepadnout Juru Krále a dát si něco proti žízni. Třeba si na něco vzpomenete. Máte aspoň nějaké jméno?“ zeptal se fojt Matyáš.

„Kateřina mi říká Jane.“

„To se docela divím, vždyť tak se jmenoval její nebožtík muž. Nebo možná právě proto. Není to dlouho, co ho roztrhala medvědice. Pozor, možná by chtěla, abyste jí ho nahradil.“

„Trochu to tak cítím.“

„Víte, až se vám vrátí paměť, a to se může stát, mohl byste ji těžce zranit podruhé.“

„Víme o tom,“ uzavřel rázně téma David.

Vsetínský rychtář chtěl zažehnat trapné mlčení, které nastalo, po lekci, kterou fojt dostal a přišel s návrhem: „Když si nepamatuji své jméno a přišel jste za nejasných podmínek z hor. Mohl byste přijmout jméno, Jan z Hor.“

„To není špatný nápad. Koneckonců, nějak vás pojmenovat musíme,“ ožil fojt Matyáš a vedl oba do šenku.

Když vstoupili, museli si oči chvíli zvykat na prudkou změnu při přechodu ze sluncem osvětlené ulice do pološera. Matyáš se šel podívat po šenkýři a Golda s Davidem si sedli ke stolu do rohu místnosti. David, aniž by o tom věděl, si prohlédl místnost podle vojenského zvyku. Sedl si zády ke stěně, aby jej nemohl nikdo překvapit zezadu. Zkontroloval si, že v místnosti nikdo jiný není. Změřil si vzdálenost ke dveřím a zkontroloval všechna okna a co je za nimi. Prohlédl si nábytek a zařízení. Nevěděl, proč to udělal, ale udělal to.

Matyáš přivedl hostinského: „To je náš krčmář. Jura Král. Stará se o naše hrdla, abychom nikdy neměli žízeň, a taky některým pomáhá s manželkami,“ zakončil s humorem a bodře poplácal Juru po zádech.

„Přeháníš Matyáši. Lidi toho napovídají. Když by všechno byla jen z poloviny pravda, už bych nežil, protože by mě ty ženský úplně odrovnaly.“

„Dáme si vychlazený, rezavý mok s pěnou. Venku je konečně teplo a já jsem od rána na cestě,“ chtěl ukončit Golda tyhle řeči, které neměl rád. Jako rychtář uměl svá přání vyslovit tak, že jej lidi poslouchali. Jura došel okamžitě pro džbánek s pivem a čtyři poháry. Všichni se s chutí zhluboka napili.

„Tak ty jsi ten od Kateřiny?“ obrátil se Jura rovnou na Davida. Ten pouze přikývnul. Proto Jura pokračoval.

„Tak pro tebe Kateřina sháněla to medvědí sádlo. Jsi mým dlužníkem. Zachránil jsem ti život.“ David mlčky sledoval toho muže před sebou a přemýšlel, co je vlastně zač. Ani nevěděl proč, ale nelíbilo se mu, že by tomuto muži měl vděčit za život.

„Kateřina ti za to sádlo nezaplatila?“

„Zaplatila a dobře, to musím přiznat. Dala mi za něj celou zlatku a přitom jsem ji navrhoval, že stačí, když bude ke mně milá.“

„Když zaplatila, tak ti nic nedlužím.“ David byl v odpovědi ledově chladný.

„Jasně, že mi nic nedlužíš, co bych si na tobě vzal?“ Jura ucítil jistý chlad, proto chtěl dát tomuto muži najevo, že pro něho je NIKDO a otočil se k ostatním dvěma společníkům u stolu.

David zatím nereagoval, jen si dával dohromady mozaiku osobnosti tohoto muže ze střípků slov, jež tu slyšel. Pro Juru to nevycházelo moc dobře. Zmínka o tom, že stačilo, aby na něj byla Kateřina milá za to, co jí prodal, jindy klidného Davida začínalo přivádět do varu.

„Muž, jenž požádá ženu, která je v nesnázích, je podle mě obyčejný padouch a darebák.“ promluvil ledově chladně David.

„O čem to mluvíš, ty přivandrovalče? Přišel jsi, Bůh ví odkud, smrt na jazyku a sotva ses s naší pomocí vyškrábal hrobníkovi z lopaty, chceš nás poučovat? To si tady nedovoluj!!!“ hřímál uražený Král.

David se naklonil k Jurovi přes stůl. Chytil ho za ucho a bouchnul mu hlavou o dubovou desku stolu. Nos se rozplácnul jako by byl z tvarohu. „Hnidy, jako jsi ty, potřebují naučit slušnému chování!“ procedil přes zatnuté zuby. Jura zařval a chtěl zvednout hlavu, ale David jej stále ještě držel za ucho a zakroutil mu s ním. „Přemýšlej o tom!“ Teprve nyní povolil sevření. Zvedl se a přešel do středu místnosti.

Jura Král si nejdřív ohmatával bolavý nos. Vstával jen pomalu, když překonával bolest. Jeho další kroky řídil neobyčejný vztek, způsobený hanbou z pokoření. Popadl židli, ulomil z ní nohu, se kterou se oháněl po tom, kdo to všechno způsobil. David uskočil ke krbu, kde při prohlídce místnosti viděl náčiní na oheň. Popadl pohrabáč a postavil se do střehu jako při šermu. To už na jeho hlavu mířila další rána nohou od židle, kterou Jura používal jako kyj. Pohrabáč ránu lehce odvrátil. Pak další a pak ještě jednu. Jurovi potměl rozum a dal do další rány sílu vahou celého svého těla. Na to David čekal, lehce uskočil a nechal padouchovo tělo proběhnout volným prostorem, až se zastavil na hraně krbu. Jen heknul, když tvrdě narazil, a svalil se na zem jako špalek. Bylo po boji. David položil pohrabáč a vyšel před krčmu. Golda hned za ním a poklepal mu na rameno.

„Dal jsi mu co proto. Matyáš ho tam teď ošetřuje. V podstatě si to ale zasloužil.“

David nic neříkal, jen se díval směrem k chalupě, kde se měl sejít s Kateřinou. Cítil již, že v jeho srdci začíná klíčit něco nového. Něco, co si myslel, že již nikdy nepozná. Chtěl být již s ní, proto se otočil ke Goldovi.

„Budeme se muset rozloučit, pane rychtáři. Očekávají mě.“

„Muže jako vy budeme potřebovat. Někdy se stává, že musíme bránit horské průmyky proti nepřátelům od východu. Někdy to jsou Uhři, jindy Turci. No, prostě někdy musí jít všichni muži ze vsi bojovat. Na vás je vidět, že máte vojenský výcvik, a my budeme potřebovat velitele. Tak s vámi budu počítat.“

David mlčky přikývnul a vykročil k místu, kde se měl setkat se ženou, která pro něj byla důležitější, než všechny ty podružné záležitosti, o kterých mluvil Golda.

2. ČÁST POZNÁVÁNÍ

Pivo bylo, je a bude vždy výnosným artiklem. V Hranicích právo vaření a šenkování piva někdy vedlo až ke sporům s vrchností. Když hranické panství koupil Zdeněk Žampach s Potštejna, potvrdil drahotušským měšťanům privilegia, s tím že mohou vařit a prodávat jimi uvařená piva pšeničná i ječmenná pouze ve městě. Ve vesnicích drahotušského panství prodával své pivo, uvařené na hranickém zámku.

Hranickým měšťanům však jejich privilegia nepotvrdil, protože oni se bránili tomu, aby prodával své pivo na vesnicích hranického panství, což bylo starou výsadou města. Žampach si uzurpoval právo prodeje piva i právo výčepu pálenky nejen na vesnicích, ale i na hranickém předměstí. Nakonec si prosadil své zájmy násilím a město tím přišlo o značné příjmy, které jej přivedlo do dluhů.

Dluhy města Hranic se vyšplhaly na takovou částku, že již nemohlo splácet ani úroky z úvěrů. Nový majitel panství, Václav Mol z Modřelic, slíbil městu, že odkoupí práva na vystavování piva ve všech vesnicích hranického panství, o které je násilně připravil Žampach, a nabídl radním 8 000 zlatých. Tím sice pomohl radním splatit jejich dluhy, ale výnosný obchod s pivem na venkově si ponechal.

U zlatavého moku

Byl krásný letní den, slunce připékalo, vzduch se jen tetelil horkem. Horko a prach vysušovaly lidem útroby. Adam z Tamfeldu potkal v polích Jakuba a domluvili se, že večer musí uhasit žízeň s tím, že Martina a Lukáše vyzvednou cestou.

Když se usadili a spláchli vyprahlé útroby prvním douškem rezavého moku, cítil Lukáš potřebu vysvětlit svým přátelům, proč se tak opil ten první večer, kdy se poznali a vyprávěl jim svůj příběh se Zuzanou Pražákovou. Když domluvil, Adam s Jakubem soucitně přikyvovali. Oni věděli, o čem mluví. Zejména Adam již poznal co to je trýzeň z nešťastné lásky. Martin tomu rozuměl jen vzdáleně. Měl jinou životní filosofii. Proto ho zajímalo něco jiného a zeptal se.

„Proč se nekamarádíš s ostatními měšťany?“

„Měšťané se se mnou nepřátelí, protože jsem získal dům na náměstí i s vdovou. Myslí si, že jsem zlatokop.“

„A nejsi?“

„Pravdou je, že jsem se z velké lásky neženil, ale zlatokop nejsem.“

„Dům na náměstí si každý koupit nemůže,“ zapojil se Adam, „na to je potřeba i tisíc zlatých.“

„Přesně tak,“ přitakal Jakub, který měl čerstvé zkušenosti, protože se zajímal o koupi domů, když plánoval hnízdečko lásky se svou milovanou.

„To je přece dobře, ne?“ usmíval se Martin do džbánu s pivem.

„Jak to myslíš, Martine?“ Jakub to nemohl pochopit, protože byl beznadějně zamilován do své nastávající a nikdy neměl postranní úmysly.

„Dovedu si představit, co z tebe vypadne, kovářskej.“ Adam znal svého přítele a věděl, že to bude jako vždy nějaká rošťárna a Martin ho jako vždy nezklamal.

„To je jednoduché. Na takový dům se šetří celý život. Koupíte si jej tedy až před jeho koncem. No, a když má někdo dům na náměstí, tak si do něj pořídí mladou ženu.“

„A Martin mu za ní bude chodit,“ doplnil ho k všeobecnému veselí u stolu Adam.

„Takový člověk už většinou nemá sílu ani chuť na svou mladou ženu. Já jim vlastně jenom pomáhám, aby měli doma klid,“ uchechtával se Martin.

„Všichni ovšem o takovou pomoc jistě nestojí.“ Jakub si nedokázal představit, že mu někdy bude nějaký takový chodit za ženou, a i když se ostatní smáli, jemu přeběhl mráz po zádech.

Lukáš Kremz byl nejstarší, proto postřehl, že se Jakub zarazil. Dobře se bavil a navázal polovážně, položertem na Martina.

„Jsou však i tací, kteří se ožení s mladou vdovou a dům jim spadne do klína.“

„Počkej, počkej. Já mluvím o situaci, kdy muž, ač v letech, ještě žije. Na vdovy si musí jeden dávat pozor, protože vdova se chce vdát znova.“

„A to není nic pro Martina. Že, kovářskej?“ Adam dopil první džbáněk a rád si sáhnul pro další, který mu podávala pozorná šenkýřka.

„No, moc se mi neulevilo,“ přisadil si Jakub a také si vzal další pivo. Den byl opravdu horký.

Lukáš také dopil. I když zábava byla v plném proudu, cítil potřebu vysvětlit někomu, jak to vlastně bylo. Ostatní měšťané o to očividně nestáli.

„S Janem Minikátorem, bývalým manželem mé ženy, jsem se dobře znal. Pracoval na zámku na přestavbě nádvoří a arkádových chodeb již za bývalé vrchnosti, Zdeňka Žampacha z Potštejna. Často zašel i se svými pomocníky do kuchyně, kde se vždy najde něco dobrého na zub. Panstvo totiž nikdy vše nesní.“

„A ty jsi mu chodil za ženou?“ zeptal se opatrně Jakub.

„Nikdy bych se jí nedotkl. Jana Minikátora jsem si moc vážil.“

„Tak vidíš, nejsou všichni jako ty, Martine,“ poplácal Adam Martina po zádech.

„To je dobře, Adame, aspoň jich na nás zbude víc.“

„Se mnou nepočítej, já mám stejný názor jako tady Jakub.“ Adam se po dlouhé době opravdu dobře bavil.

Kremz pokračoval. „Byl jsem často hostem v domě Minikátorových. Když stavitel zemřel, tak jsem se postaral o jeho děti i ženu. Sabinu jsem si vzal proto, že byla na mne vždy velice příjemná. Zavázal jsem se vychovat dva sirotky. Syna Bernarta dát na literní umění a do škol. Až dospěje, vyplatím mu 50 zlatých. Dceru budu vychovávat do její zletilosti.“

„Miloval jsi ji?“ Zajímal se Jakub.

„Opravdu milovat je možné jen jednu ženu, tu pravou,“ zvažněl náhle Lukáš, „ty ostatní můžeš mít rád, ale opravdová láska, to je něco jiného.“

„Rozumíme ti, příteli,“ položil Adam ruku na rameno Lukášovi, „ta pravá láska byla Zuzana Pražáková, paní Minikátorovou jsi měl rád, a proto jsi to pro ni udělal. Nejednal jsi špatně,“ chlácholil smutného Lukáše.

„Když si představím, jak ji objímá ten starej páprda,“ cedil mezi zuby Lukáš.

„Jak ho znám, tak ten má úplně jiné zájmy,“ podpořil Adama Martin, „má svoje obchody a navíc ještě začal dělat politiku v radě města. Na tak mladou ženu nemá čas, ani sílu.“

„Jasně, Martin to musí vědět,“ přidal se Jakub, „on má na takové staré papriky nos.“

„Poslouchej, Lukáši, nač ty vlastně čekáš?“ Martin se nejdříve napil ze džbánu, utřel si pěnu z úst a pak teprve pokračoval: „Vždyť ty máš naprosto volné pole působnosti. Zuzka tě přeci má ráda a ten starej ji zanedbává. Tak proč ji nenavštívíš? Ted' máš jedinečnou příležitost.“

„To přece nejde,“ zavrtěl hlavou Lukáš. „Na to ji mám opravdu moc rád. To pochopíte, až sami poznáte pravou lásku.“

„Náhodou, tady Jakub se bude ženit. Už brzy pozná, jak manželství funguje,“ posmíval se Jakubovi Martin. „Když nám zaplatíš ještě jednou každému pivo, tak ti tu svatbu rozmluvíme.“

„O to ses již jednou snažil a víš, jak to dopadlo. Poprali jsme se s celou hospodou. A i tak mi to již nerozmluvíte,“ nedal se Jakub. „Já

se tak těším. Ona je moje sluníčko. Když se na mne usmívá, hned je na světě líp.“

„Můžu vám tu svatbu připravit,“ nabídl se Lukáš, „panstvo na zámku již delší dobu není. Pan Mol bydlí v Brně, to víte, jako direktor tam má pořád co dělat a paní je doma ve Zlíně.“

„No vidíš, budeš mít svatbu jako na zámku,“ radovali se Martin s Adamem. Večer pokročil. Hosté se rozcházeli. Jakub odešel s Lukášem, domlouvali si, co jim připraví na svatbě za hostinu.

Cesta pro víno

Adam, Martin, Lukáš a Jakub se setkávali vždy, když měli volno. Nutno dodat, že Adam se pilně věnoval hospodářství a Martin zase pracoval v otcově dílně. Kováři měli vždycky práce dost. Jakub připravoval vše pro rodinu, kterou se chystal se svoji Dorotkou založit. Opravoval chalupu, připravoval se na rozšíření hospodaření, protože očekával další pole, začal shánět pacholka a děvečku. Lukáš, ten byl ve službě na zámku, nebo se věnoval vlastnímu hospodaření, které souviselo s domem na náměstí.

Občas si zašli na zlatavý mok do krčmy nedaleko růžových lázní. Byli přibližně stejně staří a měli stejné názory na svět. Jen v jednom se nemohli shodnout. Martin si života užíval plnými doušky. Pravda, byl lehkovážný a s posvátným svazkem manželství si hlavu nelámал, zejména pokud šlo o manželství těch druhých, sám žádný vážný vztah nehledal.

Adam stále miloval svou Aničku, i když po akci na plese v Bystřici, se s ní již setkávat nemohl. Na to byl Ctibor Žernovský moc háklivý a také měl dostatek prostředků na to, aby si prosadil svou vůli. Adam měl momentálně smůlu. Věděl sice, že Anička jeho lásku opětuje, ale problém byl v tom, že ctí poslední vůli svého otce a přestala se s Adamem scházet. Adam to respektoval a doufal, že se stane něco, co mu vrátí milovanou do jeho náruče.

Martin nechápal Adamovu zdrženlivost vůči ostatním ženám. Přece když se nemůže setkávat se svoji milovanou, tak se může čistě nezávazně setkávat s jinými ženami a užívat si života. Vždy, když se snažil navázat rozhovor na toto téma, u Adama narazil. Dost často mu Adam polo žertem vysvětlil, že to nechápe, protože jej neváže šlechtická čest. On, syn rytíře Tamfelda, se nemůže chovat stejně, jako syn kováře. „Prostě se musíš smířit s tím, že já jsem šlechtic a respektuji vůli šlechtičny Anny Semoradské ze Semoraze,“ chtěl Adam utnout rozhovory na toto téma jednou pro vždy.

Martin to nevzdával. Právě blízkost růžových lázní mu vnukla myšlenku. Adama nalákal na vidinu příjemné koupele a potící lázně se závěrečným mazáním vonnými mastmi po koupeli. Přítomnost žen při koupeli byla samozřejmá. No a pak už jenom stačilo podplatit dvě lepší děvy a bylo dokonáno. Adam se zcela bezelstně ponořil do kádě s vodou a nechal si od dvou pomocnic mistra lazebníka Sixta Linharta vydrhnout pěkně celé tělo. Děvčata byla zkušená a hlavně poučená, proto jej sice vydrhla kartáčem všude, ale nedotkla se těch choulostivých míst, i když postupně odhalila celé Adamovo tělo. Ani mu to nepřišlo zvláštní, protože byl přesvědčen, že tak to tu chodí a pro děvčata je jeho nahota zcela běžná. Po koupeli vstoupil do potící lázně. Tam se jeho tělo vyhrálo tak, že se těšil na prudké zchlazení v ledové vodě, až do celého těla píchaly neviditelné, ale za to citlivé jehličky. Po chladící koupeli zábal a následovala masáž se závěrečným mazáním vonnými mastmi.

A tam se to stalo. Obě dívky jej masírovaly a potíraly současně. Jedna od hlavy přes ramena dolů k pasu a druhá od pasu dolů až k chodidlům. Nejdříve na zádech, pak obrátit a na břiše.

Adam již byl zcela omámený vším příjemným, co mu dělaly. Dívka, která mu masírovala ramena, se k němu naklonila, položila mu svá řadra na tvář a šeptala mu uklidňující slovíčka do uší. To byl balzám na jeho rozbolavenou duši. Druhá dívka mu přitom masírovala stehna a pomalu přešla k tříslům. Mladé tělo podlehlou kouzlu okamžiku. Probuzená touha mu zatemnila rozum. Šikovná ruka udělala své a v Adamovi vybuchla sopka rozkoše.

Až nyní si uvědomil, že prožil něco, co si šetřil pro tu pravou, jedinou a milovanou. „To ne!!!“ zařval zoufale a vyskočil z lůžka. Chichotající se dívky utekly z místnosti a Adam tam zůstal sám se svými rozpaky. To mu připravil Martin. Vpálil do oddělené kóje, kde se Martinovy věnovala jiná dívka. Nemohl popadnout dech ani najít ta správná slova.

„Týý... Týý... cos mi to udělal? Ty...“

„No, no. Snad tě to nebolelo, ty náš svatoušku“.

„Nebolelo, ale teď to bolí, jak jen mohl...?“

„Ono se ti to nelíbilo?“

„Ne já, ale ty potřebuješ pomoc. Ty vůbec nevíš co je to cit. Znáš jenom rozkoš těla a je ti jedno s kým. Ehh...“ mávl rukou a urychleně opustil lázně.

Jednoho večera Martin s Jakubem navštívili Adama na jeho dvoře. Lukáš byl ve službě a na několik dní musel odcestovat. Adama zastihli

u večere. Celé osazenstvo dvora sedělo, jak bývalo v létě po práci zvykem, u stolu venku pod přístřeškem. Mimo Adama a Marionety seděli u stolu šafář se šafářkou, pacholek, pasáci ovcí a krav a chovatel prasat. Obsluhovaly dvě děvečky, které ale také posléze usedaly ke stolu a všichni jedli společně. Tento zvyk společných večeří zavedl již otec David. Bylo to příjemné i praktické. Všichni se cítili, že ke dvoru patří a také tak pracovali. No a po večeři si povídali, co se ten den událo, a plánovali si činnost na další den.

Když přijeli Martin s Jakubem, byli již po večeři a užívali si vlahý letní večer pod přístřeškem. Konečně mohl Adam představit své přátele Marionetě. Ta byla samozřejmě zvědavá. Nutno podotknout, že o lazebnících se Martin ani Adam nezmínil. Za prvé to nikdo jiný nemusí vědět a mezi nimi to byla pouhá epizodka, ke které nebylo nutné se vracet.

Po seznámení s Marionetou se Martin obrátil na Adama.

„Přišli jsme tě pozvat na výlet a současně nám i s něčím pomůžeš.“

„Jistě vám rád pomohu, pokud to jen trochu bude možné“.

„Ctihodný měšťan a obchodník s vínem, pan Lukáš Štemberský, mne požádal, abych mu dopravil zásilku vína z Mikulova do Hranic. Jakubovi se bude hodit dobré víno na svatbu, která se mu již blíží.“

„Potřebujete povoz s vozkou, nebo koně?“

„Potřebujeme tebe, Adame.“

„Já jsem šlechtic, nemohu dělat povozníka.“ Adam byl trochu zaskočený. Drobná šlechta se věnovala hospodaření, nebo i obchodu. Neuměl si však představit, že by si měl sednout na kozlík a pohánět koně pro nějakého obchodníka.

Martin se zamyslel a po chvíli mu v očích zajiskřilo. „My tě potřebujeme jako vojenský doprovod.“

„Vojenský doprovod, to je něco jiného, to vám mohu slíbit.“ Adam byl koneckonců rád, že se našel způsob, jak to zařídit aby mohli spolu vyrazit. Byl ve věku, kdy člověk očekává dobrodružství všude, i tam kde s největší pravděpodobností nebude. Na této cestě ale být mohlo. To začal Martin vysvětlovat všetečné Marionetě, která již v dívčím věku byla obdarována tím ženským instinktem, kterým vždy ženy zavětří, když muži chystají nějakou, byť i tu sebemenší neplechu.

„To bych ráda věděla, na co potřebujete vojenský doprovod na obchod s vínem. Loupeživí rytíři na Helfštýně už dávno nežijí. Tak proč?“

„Milá slečno, tato cesta může být velmi nebezpečná. Cestou tam povezeme značný obnos peněz a ty jsou ve velkém nebezpečí.“

„To jistě, leda že byste je propili v té spoustě hospod, co jich cestou potkáte.“

„Začala válka, nevíme, koho můžeme potkat. Vždyť i váš otec je někde s vojskem.“

Marioneta náhle rozhovor ukončila. O tatínka se bála, věděla, že je ve vojenské službě a tím i ve stálém nebezpečí. Raději nechala mladé muže a odešla do domu. Ti již nerušeně plánovali cestu do Mikulova.

První zastávku si naplánovali v Bystřici. Ubytovali se v hostinci u Zlaté křepelky. Do města přijeli již pozdě odpoledne. Martin se postaral o povoz, Jakub o koně a Adam zajistil ubytování. S hostinským se rychle domluvil. Na pokoji se převlékl z cestovního oblečení do pohodlnějšího, ale také trochu elegantnějšího obleku a